

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Микитей Артем	ІНСТИТУЦІЙНА АРХІТЕКТУРА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ СУДІВ	66
Мініцький Валерій	КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ: СИНЕРГІЯ ДЕРЖАВИ ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	70
Мозолюк-Боднар Людмила	ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОЇ АДАПТАЦІЇ	74
Музиченко Ганна	ВЕТЕРАНИ ЯК НОВІ ПОЛІТИЧНІ АКТОРИ	77
Наумкіна Світлана	ВОЄННО-ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ НОВОЇ АРХІТЕКТУРИ БЕЗПЕКИ В СХІДНІЙ ЄВРОПІ	81
Ніколаєва Майя, Кадук Наталя	ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ: ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ ТА ДЕМОКРАТІЇ	85
Обухов Петро	МАНІПУЛЯТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИБОРЧИХ КАМПАНІЯХ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА ЕЛЕКТОРАЛЬНУ ПОВЕДІНКУ	88
Позняк Вікторія	РОЛЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У ПРОЦЕСАХ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ	92
Поляков Андрій	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ ГЛАВИ ДЕРЖАВИ В ПЕРІОД ГЕТЬМАНАТУ П. СКОРОПАДСЬКОГО	96
Приходько Сергій	ДЕМОКРАТІЯ ХХІ СТОЛІТТЯ: КРИЗА ЛЕГІТИМНОСТІ	99
Рогоза Анна	ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: КОНСТИТУЦІЙНІ МОДЕЛІ РЕГУЛЮВАННЯ	102
Самойлов Олексій	КОНСЕРВАТИЗМ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ЗАГРОЗ	104
Сокур Олексій	ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ: ДОСВІД УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ	106
Швець Світлана	ЦИФРОВА ПАРТИСИПАЦІЯ: ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ ПРАВОВОГО НІГІЛІЗМУ	109
Яковлева Лілія	ЛЕГІТИМНІСТЬ ВЛАДИ: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ	111

СЕКЦІЯ 2. ПРАВОВІ ТА ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ І ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

Астапова Діана	ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ЧЕСТІ, ГІДНОСТІ ТА ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ У КОНТЕКСТІ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	116
Баймуратов Михайло, Кофман Борис	МІЛІТАРНИЙ МУНІЦИПАЛІЗМ: ДО ПИТАННЯ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ ІДЕНТИФІКАТОРІВ ФЕНОМЕНОЛОГІЇ	118
Балацька Анна	ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	126
Баранов Сергій	ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВИРОБЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО - ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	130

економіка. 2025. № 4 (13). С. 82–87. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2025-13-13>.

3. Слагін В. П. Трансформація соціальної держави в умовах війни: інституційні виклики та інноваційні моделі відновлення. *Інклюзивна економіка*. 2024. № 8. С. 16–22. DOI: https://doi.org/10.32782/inclusive_economics.8-3

4. Лібанова Е. Соціальні наслідки воєнних конфліктів в Україні: колективна монографія / за ред. Е. Лібанової. Київ: Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, 2022. 379 с.

5. Лібанова Е. М. *Соціальні наслідки війни та виклики повоєнного відновлення України*. Журнал: «Демографія та соціальна економіка» 2023, №2, с. 210–218.

Мозолюк-Боднар Л. М.,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри правових та інформаційних технологій

Хмельницького інституту соціальних технологій

Університету «Україна»

м. Хмельницький, Україна

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОЇ АДАПТАЦІЇ

Надання Україні статусу кандидата на вступ до Європейського Союзу у червні 2022 року, а також започаткування переговорного процесу в червні 2024 року суттєво активізували та якісно поглибили процес правової адаптації національного законодавства до європейських стандартів. Упродовж 2023–2025 років формується Національна програма адаптації законодавства, яка є комплексним стратегічним документом, спрямованим на досягнення повної відповідності праву Європейського Союзу (acquis ЄС) [1; 2].

Водночас реалізація зазначених процесів супроводжується низкою суттєвих викликів, серед яких — значний обсяг і складність acquis ЄС, обмежений рівень інституційної спроможності державних органів, необхідність технічної модернізації, дефіцит фінансових ресурсів, а також вплив умов воєнного стану [2; 3].

1 квітня 2026 року Кабінет Міністрів України ухвалив постанову «Про затвердження Національної програми адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС)», що стало важливим етапом у систематизації та практичному забезпеченні євроінтеграційного курсу держави [4].

Поряд із інституційними та нормативними зрушеннями, вагомою проблемою залишається невідповідність запозичених правових моделей національним правовим традиціям і рівню правосвідомості суспільства, що ускладнює їх належне сприйняття та ефективну імплементацію.

Окрему групу проблем становлять інституційні та правозастосовні, труднощі, зумовлені недостатнім рівнем професійної підготовки суб'єктів правозастосування, відсутністю усталеної єдиної практики тлумачення правових норм, а також недостатньою координацією між законодавчою, виконавчою та судовою гілками влади.

Додатковим викликом виступає вплив зовнішньополітичних чинників і глобалізаційних процесів, які, з одного боку, сприяють гармонізації правових систем, а з іншого — можуть призводити до надмірної уніфікації та втрати елементів національної правової ідентичності. Як зазначає В. В. Риков, глобалізаційні процеси мають подвійний характер, поєднуючи як позитивні, так і негативні наслідки, зокрема у сфері безпеки [5, с. 208].

Водночас перспективи розвитку правової адаптації в Україні залишаються значними. У сучасних умовах вона виступає ключовим інструментом модернізації національної правової системи, забезпечуючи її наближення до європейських стандартів та підвищення ефективності правового регулювання.

Одним із важливих напрямів є посилення впливу цифрових технологій та процесів інформатизації суспільства. Розвиток електронного урядування, цифрових судових систем, застосування штучного інтелекту у правовій сфері та розширення онлайн-послуг зумовлюють необхідність активного запозичення та впровадження передового зарубіжного досвіду.

У сучасних умовах правові системи держав активно взаємодіють у сфері регулювання цифрової економіки, захисту персональних даних, кібербезпеки та електронної комерції. Така взаємодія сприяє формуванню нових правових механізмів міжнародного характеру, що потребують узгоджених підходів на глобальному рівні.

Ще одним важливим напрямом є поступове зближення національного законодавства з міжнародними та регіональними правовими стандартами. У сучасному правовому просторі спостерігається тенденція до конвергенції романо-германської та англо-американської правових сімей через взаємне запозичення правових інститутів.

У цьому контексті правова адаптація виступає інструментом забезпечення сумісності правових систем, що має особливе значення для розвитку міжнародної торгівлі, інвестиційної діяльності та транскордонного співробітництва.

Перспективи її розвитку також пов'язані з підвищенням рівня правової культури суспільства. Ефективність імплементації іноземних правових моделей значною мірою залежить від ступеня їх суспільного сприйняття та відповідності правосвідомості населення.

Розвиток юридичної освіти, правової науки та системи професійної підготовки правників сприяє глибшому розумінню іноземного правового досвіду та його якісній імплементації у національну правову систему. Важливу роль у цьому процесі відіграє доктринальна правова робота, що формує теоретичне підґрунтя для правових реформ.

Не менш важливим є зміцнення інституційної спроможності держави. Ефективна правова адаптація потребує належного рівня розвитку законодавчих, виконавчих і судових органів, здатних не лише запозичувати, а й належним чином імплементувати іноземний правовий досвід.

У цьому контексті особливого значення набувають судова реформа, модернізація правоохоронної системи та вдосконалення державного управління, що мають забезпечити узгодженість дій різних гілок влади у процесі впровадження нових правових інститутів.

Зазначене дозволяє зробити висновок, що в Україні в умовах демократизації правової системи відбуваються глибокі трансформаційні процеси, спрямовані на оновлення законодавства та його гармонізацію з міжнародними стандартами.

Одним із ключових інструментів цих змін виступає правова адаптація як тривалий процес приведення національної правової системи у відповідність до зовнішніх правових вимог та стандартів.

Правова адаптація може бути як результатом цілеспрямованої правотворчої діяльності та системних реформ, так і наслідком поступового впливу у процесі правозастосування. Водночас її не слід розглядати виключно як безумовно позитивне явище, оскільки вона передбачає зовнішній вплив на відносно самостійну систему національного права.

У процесі впровадження нових правових елементів можливі як труднощі їх сприйняття, так і поступове оновлення застарілих правових конструкцій. Найбільш ефективним підходом є поєднання нормативного рівня адаптації, що забезпечує закріплення правових новел у законодавстві, та практичного рівня, на якому відбувається їх апробація у правозастосуванні та науковій діяльності.

Отже, ефективна правова адаптація передбачає органічне приведення запозичених правових елементів у відповідність до соціальних, економічних, культурних та правових особливостей України. Лише за таких умов вона може виступати дієвим інструментом євроінтеграційного розвитку та модернізації

національної правової системи. Таким чином, попри наявні виклики, правова адаптація має значні перспективи як механізм наближення національного законодавства до сучасних міжнародних стандартів.

Література:

1. Дяченко С., Мельник В., Науменко Д. Переговори України про вступ до Європейського Союзу: реформи, проведені за десять років, та виклики, що стоять перед нами. 12.11.2024. URL: <https://www.robert-schuman.eu/en/european-issues/768-ukraine-s-accession-negotiations-with-the-european-union-reforms-undertaken-in-ten-years-and-the-challenges-ahead> (дата звернення: 23.04.2026).
2. Бандурка С. С. Правова система Європейського Союзу та генезис нормативно-правового регулювання відносин між Україною та Європейським Союзом. *Адаптація законодавства України до положень права Європейського Союзу*: збірник матеріалів науково-практичної конференції (м. Київ, 10 жовтня 2025 р.). Одеса : Видавництво «Юридика», 2025. 376 с.
3. Фатхутдінова О. В. Адаптаційні процеси в українському законодавстві щодо приведення до вимог ЄС. *Юридична Україна*. 2024. № 10 (262). С. 5–15.
4. Про затвердження Національної програми адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС): Постанова Кабінету Міністрів України від 01.04.2026. №438. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/438-2026-%D0%BF#Text>
5. Риков В. В. Вплив глобалізаційних процесів на економічну безпеку України. *Право та державне управління*. 2020. №2. С. 204-210.

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10-77-81>

Музиченко Г. В.,

доктор політичних наук, професор,
професор кафедри політичних наук і права
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна
ORCID ID: 0000-0002-7890-9615

ВETERАНИ ЯК НОВІ ПОЛІТИЧНІ АКТОРИ

Повномасштабна війна, яка вже п'ятий рік поспіль триває в Україні, чинить значний вплив не тільки на державну політику, а й породжує потужні соціально-політичні трансформації в суспільстві. Масштаб залучення населення до

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції